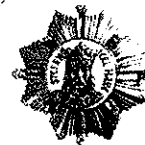

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 203/19.09.19
CPS

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6071 din 07.10. 2019
La nr. 203 din 19.09.2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

Anexă:

Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6075 din 07.10.2019

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (art.8 și art.13)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit sunt Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Textul proiectului supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia au fost remise Centrului Național Anticorupție la data de 24.09.2019, însă a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova la data de 19.09.2019, nefiind asigurat termenul legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și expună opiniile, comentariile și recomandările pe marginea acestuia.

Prin urmare, având în vedere că autorul nu a respectat termenul de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, se constată respectarea parțială a rigorilor de transparență decizională.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă, autorul susține că: „Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni în vederea sporirii gradului de protecție a beneficiarilor de alocații sociale, a nivelului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor vârstnice, precum și asigurarea unui trai independent în comunitate a acestora”.

Analizând normele proiectului se constată că prin proiect se propune modificarea art.8 lit.a) și art.13 din Legea nr.499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. În acest context, se propune modificarea: 1) cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii de la „40%” la „80%”; 2) cuantumului alocației pentru persoanele vârstnice de la „20%” la „50%” din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, stabilit anual de către Guvern.

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopului declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele persoanelor cu dizabilități severe, accentuate și medii, și a persoanelor vârstnice de a beneficia de majorarea cuantumurilor alocațiilor sociale de stat.

Astfel, se consemnează că interesele promovate sunt conforme interesului public, deoarece sporesc gradul de protecție sociale asupra cetățenilor, drept consacrat la art.47 din Constituția Republicii Moldova „Dreptul la asistență și protecție socială”.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

În nota informativă autorul relevă scopul, principalele prevederi ale proiectului, evidențiază elementele noi ale acestuia și prezintă argumente corespunzătoare în acest sens, în conformitate cu rigorile Legii nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Implementarea prevederilor proiectului necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat. În acest context, în nota informativă se menționează că: „Conform calculelor estimative pentru punerea în aplicare a prevederilor proiectului de lege sânt necesare mijloace financiare anuale suplimentare în suma de 78 077,4 mii lei în anul 2020, de 81 647,4 mii lei în anul 2021 și de 85 754,6 mii lei în anul 2022."

Totodată, evidențiem că propunerea legislativă urmează să fie acceptată la nivelul Guvernului în vederea respectării prevederii constituționale statuate la art. 131 din Constituția Republicii Moldova - orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern. Avizul Guvernului în acest sens este o condiție imperativă și primordială, care are drept scop menținerea echilibrului bugetar.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
g) se evită tautologiile juridice;
h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează, în mod indirect, activitatea entității publice responsabile de stabilirea și plata alocațiilor lunare de stat - organele teritoriale de asigurări sociale. În acest sens, proiectul stabilește noi prevederi în vederea stabilirii și plății alocațiilor lunare de stat pentru unele categorii de persoane.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului vin să asigure dreptul la asistență și protecție socială stipulat la art.47 din Constituția Republicii Moldova și art.25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Astfel, prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege supus expertizei anticorupție are drept scop modificarea art.8 lit.a) și art.13 din Legea nr.499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni în vederea majorării cuantumurilor alocațiilor sociale de stat pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii, precum și pentru persoanele vârstnice.

În cadrul procesului de elaborare au fost parțial asigurate rigorile de transparență decizională. Nota informativă stabilește argumentele pertinente și valabile care justifică soluțiile proiectului. Inițiativa legislativă urmează să fie acceptată la nivelul Guvernului în vederea respectării prevederii constituționale statuate la art. 131 din Constituția Republicii Moldova, deoarece implementarea proiectului necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul public național.

Prevederile proiectului sunt conforme interesului public și nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului. Proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.

07.10.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA , Inspector principal